

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-526/08-01

Název školy: **Základní škola, Praha 4, Donovalská 1684**
Adresa: Donovalská 1648, 149 00 Praha 4 – Jižní Město
Identifikátor: 600 037 274
IČ: 61 388 408
Místo inspekce: Základní škola, Praha 4, Donovalská 1684
Termín inspekce: 3. - 5. června 2008

Předmět inspekční činnosti:

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v základní škole k datu inspekce.

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

Příspěvková organizace Základní škola, Praha 4, Donovalská 1684 vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. V 1. a 6. ročníku vzdělává žáky podle školního vzdělávacího programu *Mosty k věděni*, v ostatních třídách probíhá výuka podle vzdělávacího programu *Základní škola* čj. 16 847/96-2. K 30. 9. 2007 vykázala 360 žáků v 18 třídách. Je tak naplněna na 50 % stanovené kapacity. Zřizovatelem je Městská část Praha 11.

Od minulé inspekce (březen 2001) došlo k mnoha pozitivním změnám. Zásadní je zahájení vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (ŠVP). I přes některé nedostatky (chybí pravidla pro hodnocení žáků, evaluace školy a výchovné strategie vzhledem ke klíčovým kompetencím) je vypracován částečně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem a vychází z analýzy potenciálu pedagogického sboru. Jde o otevřený dokument, se kterým budou učitelé nadále pracovat. Zřizovatel s ním byl seznámen a byl projednán školskou radou.

Výrazně se zlepšily materiální podmínky. Ve spolupráci se zřizovatelem se v jednotlivých etapách realizovala rekonstrukce budovy, regulace vytápění, výměna oken, vybudování víceúčelového hřiště, sálu pro stolní tenis, 2 multimediálních učeben vybavených počítači,

dataprojektorem, videopřehrávačem i ozvučením jedné z nich. Kromě toho má škola další moderní odborné pracovny (2 počítačové učebny, školní knihovna, cvičná kuchyně, keramická dílna) a zrekonstruované sociální zařízení. Materiální podmínky jsou velmi kvalitní a podporují zdravé prostředí školy.

Předcházející inspekce konstatovala některá negativní zjištění - neefektivní plánování výuky dějepisu v 9. ročníku, nedůsledné hodnocení žáků, absence aktivizujících metod a forem práce a rezervy v pomoci začínajícím učitelům. Některé problémy setrvávají nadále – viz hodnocení školy.

II. Ekonomické údaje

Škola v hodnoceném období let 2005 až 2007 hospodařila zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu (SR) a s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele, přičemž dotace ze SR činily v průměru cca 66 % celkových ročních neinvestičních výdajů vynaložených na hlavní činnost.

Rada HMP schválila v letech 2005 a 2006 poskytnutí neinvestiční dotace na realizaci projektu *Úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřujících k rozvoji klíčových kompetencí žáků (HODINA)*. Ve sledovaném období, mimo dotace na přímé náklady na vzdělávání a příspěvku na provoz, škola obdržela také účelové prostředky na státní informační politiku ve vzdělávání z prostředků SR. Čerpání účelové dotace v letech 2005 a 2006 bylo použito na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na výukový software a infrastrukturu organizace. V roce 2007 byly účelové neinvestiční prostředky poskytnuty na podporu pokrytí konektivity školy.

Vývoj výše poskytovaných finančních prostředků měl v letech 2005 – 2007 v porovnání na jednotku výkonu (1 žák) vzrůstající tendenci, přestože škola nevykazovala nárůst v počtu žáků a tříd. Poskytnuté finanční prostředky ze SR byly použity zejména na platy a související zákonné odvody, na ostatní osobní náklady a přiděl do fondu kulturních a sociálních potřeb. Průměrný přepočtený počet pracovníků ve sledovaném období klesl z 30,850 na 29,212. Prostředky poskytnuté na ostatní neinvestiční výdaje organizace použila zejména na základní školní potřeby, nákup odborných publikací, učebních pomůcek, programové vybavení a na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

III. Hodnocení školy

Ředitel je ve funkci od roku 1990. Jeho tříletá koncepce vymezuje reálné cíle a priority, které vycházejí z analýzy práce vedení školy i pedagogických pracovníků v předcházejícím období. Zaměřuje se především na vzdělání a výchovu, klima školy, materiální vybavení, řídicí i kontrolní činnost a mimoškolní aktivity. Roční činnosti jsou evidovány v *Knize plánovaných akcí*, které jsou konkrétněji obsaženy v týdenních plánech s uvedením odpovědnosti pracovníků. Ředitel vydal *Organizační řád*, který účelně vymezuje činnost, organizaci i řízení školy. Rozdělení kompetencí je funkční i s definovanou vzájemnou zastupitelností pracovníků. Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu obsahuje *Školní řád* a *Zásady hodnocení a klasifikace žáků*. Vedoucí pracovníci upřesňují hlavní úkoly a organizační záležitosti zejména na pedagogických radách a při měsíčních provozních setkáních. Kontrolní činnost probíhá podle stanovených měsíčních úkolů. Hospitační činnost provádějí vedoucí pracovníci dle plánu se zaměřením na vybrané předměty a sledovaná kritéria. Výsledky kontrol jsou projednávány s jednotlivci a zároveň jsou stanovena případná opatření ke zlepšení. Obecné závěry z kontrolní činnosti projednává ředitel na některých poradách. Není však nadále důsledně řešeno plánování učiva dějepisu a následně přijatá opatření k nápravě.

Škola si zatím postupně vytváří proces vlastního hodnocení. Dokument *Hodnocení školy* je detailním vyhodnocením podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, řízení školy a vzájemných vztahů s partnery školy. Dostatek funkčních materiálů (SWOT analýza, dotazníky žáků, učitelů, rodičů, výsledky srovnávacích testů, podněty žákovské samosprávy) umožnil monitorování a analýzu stavu ve škole. Ředitel však na základě těchto zjištění neurčil strategii dalšího postupu ani nestanovil opatření vedoucí ke zlepšení činnosti. Dokument byl projednán pedagogickou i školskou radou v termínu daném prováděcím právním předpisem školského zákona.

Výuku zajišťuje 28 učitelů, z nich 4 nemají odpovídající odbornou kvalifikaci a zatím si ji vysokoškolským studiem nedoplňují. Výchovná poradkyně splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon této činnosti. Pedagogové zajišťující další specializované činnosti (koordinace v oblasti ŠVP a ICT, prevence sociálně patologických jevů) absolvovali řadu seminářů a kurzů, nikoli však v rozsahu stanoveném právním předpisem. Vedení školy podporuje profesní růst vyučujících. Jejich průběžné vzdělávání probíhá podle plánu a aktuální nabídky, nezahrnuje však systematické vzdělávání v oblasti metod a forem výuky. Nově nastupujícím a začínajícím vedení školy zajišťuje pomoc stanovením uvádějího učitele.

Organizace se snaží vytvářet bezpečné prostředí pro vzdělávání, pravidelně informuje žáky o možných rizicích při činnostech ve škole i mimo ni. Pro relaxační účely jsou vymezené hrací prostory. Se zajištěním bezpečného prostředí koresponduje i velmi kvalitně zpracovaný Minimální preventivní program (MPP) *Zdravý životní styl – život bez závislostí*, který vznikl v týmové spolupráci metodičky prevence, výchovné poradkyně a vedení školy. Je zaměřen hlavně na výchovu ke zdravému životnímu stylu, zvyšování sociálních kompetencí a psychické odolnosti, na oblast lidských práv a xenofobie. Všímá si i právních hledisek sociálně patologických jevů. Od roku 2003 škola úspěšně spolupracuje se sdružením PRAK (sdružení pro prevenci kriminality). Přípravuje pro žáky 3. – 9. ročníku aktivity přizpůsobené jejich věkovým potřebám a zájmům např. besedy a workshopy na téma Hodnoty zdraví, Trestní odpovědnosti, Program pro vytváření zdravých postojů k hodnotám, Etická výchova, Bulimie a mentální anorexie. MPP se opírá také o volnočasové aktivity (zájmové kroužky a sportovní akce). V tomto školním roce organizace získala grant MČ Praha 11 Zdravý kolektiv – primární prevence sociálně patologických jevů, v rámci něho se uskutečnilo 18 besed a workshopů a 1 exkurze do věznice v Příbrami. Realizovanými aktivitami škola účinně naplňuje preventivní strategie a předchází vzniku sociálně patologických jevů.

Organizace rozvíjí partnerství se školskou radou. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem, ale i s dalšími subjekty – Úřad MČ Praha 11, Soud MČ Praha 2 a Praha 4, Městská policie Prahy 11, Policie ČR, kulturní centra Zahrada, Klubko a Opatov i občanská sdružení Prak, Život bez závislostí, Člověk v tísní a Nakladatelství FRAUS. Pravidelná je kooperace s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy na výtvarných akcích pro 1. stupeň. Její studenti zde dlouhodobě realizují odbornou praxi. Škola pro rodiče a ostatní zájemce pravidelně pořádá akce (výstavy prezentující práce žáků, den otevřených dveří, vánoční besídka, divadelní představení aj.).

Ředitel využívá podněty partnerů, zaměstnanců i rodičů pro zlepšení činnosti školy. Mnoho zpráv se zájemci dozví na kvalitních webových stránkách. Instituce má však rezervy v předávání informací o výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím žákovských knížek. V rozporu se Zásadami hodnocení a klasifikace žáků, které v částech 3. *Kritéria klasifikace* a 5. *Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci* stanovuje posouzení širokého spektra projevů žáků, mj. i ústního projevu. Přesto jsou žáci 2. stupně

v matematice a chemii převážně klasifikování z písemného projevu a u některých výchovných předmětů jejich hodnocení chybí.

Sledovaný průběh výuky byl v souladu se vzdělávacími programy. Prostředí jednotlivých tříd i chodeb je na vysoké výtvarné úrovni, podporuje u žáků sounáležitost se školou. Výzdoba je jejich dílem a odráží získané výtvarné a rukodělné dovednosti. Psychohygienické podmínky vzdělávání byly optimální, učebny jsou prostorné, vybavené výškově nastavitelným nábytkem. Vzdělávání zejména na 1. stupni bylo pozitivně ovlivňováno materiálními podmínkami. Ve většině učeben mají žáci k dispozici 1 až 2 počítače a příruční knihovničky. S kmenovými třídami 1. a 2. ročníků sousedí místnosti, které poskytují prostor pro relaxaci a práci ve skupinách. Na 2. stupni byla výuka promyšleně členěna, žáci účelně pracovali s výpočetní technikou, názornými učebními pomůckami, učebnicemi, encyklopediemi i s materiály, které si pedagogové sami připravili.

Ve sledovaných hodinách společenskovědních předmětů převažovala frontální výuka, která vedla k plnění stanových cílů. Na 1. stupni časté střídání činností vedlo k značnému zaujetí a zájmu žáků a jejich činnostem. Úvodní motivace v dějepisu vycházela z oznámení programu hodiny. Výklad střídaný řízeným rozhovorem, prací s texty v učebnicích, dějepisnými atlasy a průběžným zápisem do sešitů vedl k pozornosti žáků a jejich soustavné činnosti, ale neumožnil vzájemnou komunikaci a spolupráci. Byl časově obsáhlý a nezbyl prostor pro shrnutí a závěrečné hodnocení s poskytnutím zpětné vazby. V občanské výchově úvodní činnosti žáků vycházející z jejich dosavadních znalostí a následný brainstorming je povzbudily k aktivitě. Pracovali ve skupinách, měli k dispozici pracovní listy, obrazový materiál a doplňující texty z naučné literatury. Avšak prezentace získaných informací z nedostatku času nebyla efektivní. Vyučující dobré výkony průběžně pozitivně hodnotili, k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáky vedli zřídka. Pro rozvoj občanských kompetencí žáků jsou velmi přínosné návštěvy zasedání Poslanecké sněmovny, soudních přelíčení a věznice. Součástí výuky je také práce v různých třídních projektech, zařazování návštěv kulturních institucí, muzeí a výstav a podpora žákům v účasti ve vědomostních soutěžích.

V plánování výuky přetrvává problém efektivního rozložení učiva dějepisu. V 9. ročníku nezůstává dostatek času na seznámení žáků s obdobím *Československo a svět ve 2. polovině 20. století*. Ze záznamů v třídních knihách 9. ročníku ve školním roce 2006/2007 vyplývá, že tato část učiva nebyla probrána vůbec.

Hodnocené přírodovědné a matematické vzdělávání charakterizovalo velké osobní zaujetí všech pedagogů, kteří jsou odborně kvalifikováni pro svoji práci. Zodpovědně se na výuku připravili, ale převážně zvolili frontální formu výuky limitující tvořivost a rozvíjení žákovských kompetencí. Využívali základní metodické postupy (řízený rozhovor, výklad a individuální či společná práce s učebnicemi nebo připravenými pracovními listy). Pokles pozornosti a únava nebyly účinně kompenzovány. Vyučující jsou informováni o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a většinou je zohledňovali. Žáci byli často motivováni ke vzdělávání pouhým sdělením cíle hodiny. Jejich samostatnou práci s přiměřenými požadavky učitelé průběžně kontrolovali, věnovali se prospěchově slabším, rychlejší však neměli možnost plnit jiné úkoly a čekali, až dokončí ostatní, přesto byli ukázněni a nerušili. Ojedinele řešili úlohy zadané diferencovaně na základě dvou úrovní obtížnosti. Pedagogové přistupovali k žákům trpělivě a laskavě, závěry však nezaměřovali na oboustrannou zpětnou vazbu.

V menší části shlednuté výuky učitelé začlenili efektivní didaktickou hru, individuální práci žáků s výukovým softwarem a kooperativní vyučování, které vytvářelo prostor pro rozvíjení komunikativní a sociální dovednosti žáků. Při úspěšně zvládnuté skupinové

práci v 1. ročníku žáci přijímali role a soustředěně naslouchali druhým. Dále žáci účelně pracovali s textem, vyhledávali a třídili informace, propojovali je s osvojenými znalostmi i životními zkušenostmi, procvičovali rozvíjení představivosti a snažili se najít řešení nastoleného problému. Činnosti vykonávali se zájmem a nebáli se chyb. Rozvoj žákovských kompetencí učitelé podporují nabídkou vědomostních soutěží (olympiády z matematiky, fyziky a přírodopisu) a školním projektem *Zdravé zuby*.

Škola informuje o své vzdělávací nabídce rodiče i veřejnost svou prezentací při mnoha akcích i na aktuálních webových stránkách. Pro žáky budoucích 1. tříd organizuje cyklus hodinových lekcí *Škola před školou* zaměřených na jejich seznámení se životem a prací ve škole. Informační systém je obousměrně promyšlený. Při přijímání žáků ke vzdělávání a odkladech povinné školní docházky ředitel dodržuje zákonná ustanovení a vydává správní rozhodnutí. Při přestupech žáků z jiných škol a změnách vzdělávacích programů má škola stanovený postup, který jim zajišťuje pomoc a doplnění učiva.

Škola zajišťuje v úzké spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) podporu žákům se ŠVP. Výchovná poradkyně koordinuje při zpracovávání individuálních vzdělávacích plánů (IVP) realizaci doporučení PPP s jednotlivými vyučujícími. Ředitel však při povolení vzdělávání žáků podle IVP nepostupoval podle správního řádu, což mu ukládá školský zákon. Někdy je potřebná spolupráce výchovné poradkyně s Krizovým centrem pro Prahu 4 a azylovým domem. Žákům 1. stupně pomáhají v nápravě jejich poruch pravidelné kurzy reedukace. Výsledky podpory jsou učiteli vyhodnocovány a projednávány na pedagogických radách.

Škola vyhodnocuje výsledky vzdělávání zejména při jednáních pedagogických rad, zabývá se i úspěšností žáků při přijímání na střední školy. Při jejich selhávání pedagogové hledají příčiny, na zlepšení spolupracují s rodinou a často i s PPP. Prospěchově slabší mají možnost navštěvovat pravidelné doučování z matematiky a jiných předmětů podle potřeby. Nadaní žáci pracují v projektech a účastní se vědomostních soutěží. Škola využívá k objektivizaci hodnocení žáků a porovnání jejich znalostí a dovedností s ostatními školami testy Scio nebo Cermat. Zaměřuje se i na orientační průzkum čtení v 1. ročníku, vytváří srovnávací práce v přírodovědě ve 4. ročníku. Svou vzdělávací nabídku ještě obohacuje o školní soutěže.

Závěrečné hodnocení:

Inspekční zjištění vedoucí ke zhodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání jsou pozitivní v těchto oblastech:

- *celková rekonstrukce a modernizace školy,*
- *zkvalitněné materiální podmínky a estetické prostředí školy,*
- *klima školy a empatický přístup pedagogů,*
- *účinné zajištění prevence sociálně patologických jevů,*
- *úspěšná spolupráce se zřizovatelem školy a dalšími institucemi.*

Pro zlepšení činnosti školy je třeba:

- *odstranit dílčí nedostatky v ŠVP,*
- *vzdělávání učiva dějepisu v 9. ročníku realizovat podle vzdělávacích programů,*
- *další vzdělávání pedagogických pracovníků směřovat na efektivní metody výuky,*
- *při vzdělávání žáků více uplatňovat aktivizující formy a metody výuky,*

- *održovat školou stanovená pravidla pro hodnocení žáků,*
- *vydávat rozhodnutí o vzdělávání podle IVP žáků v souladu s platnou legislativou.*

Na základě zjištěných skutečností v oblasti řízení školy i kvality vyučování ve sledovaných předmětech je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnotící stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
-----------	--------	-----------

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 10 228/2007-21 ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 14. 5. 2007 s účinností od 1. 9. 2007
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy, Praha 4, Donovalská 1684 vydaná Zastupitelstvem MČ Praha 11 č. 16/23/Z/2005 ze dne 20. 10. 2005 s účinností od 1. 12. 2005
3. Potvrzení ve funkci ředitele Základní školy, Praha 4, Donovalská 1684 čj. 227/2004/Šo ze dne 11. 5. 2004 na základě usnesení Rady MČ Praha 11 č. 324/11/R/2004
4. Výkazy o základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2007, k 30. 9. 2006, k 30. 9. 2005
5. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků k termínu inspekce
6. Koncepční záměry na období 2007-2010 ze dne 25. 9. 2007
7. Rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní roky 2006/2007 a 2007/2008
8. Plán činnosti a kontrol na školní rok 2007/2008 ze dne 27. 8. 2007
9. *Kniha plánovaných akcí pro školní rok 2007/2008*
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti na rok 2007/2008
11. Organizační řád základní školy 2/2007 platný ze dne 1. 9. 2007
12. Časový harmonogram pro školní rok 2007/2008
13. Školní řád platný od 1. 2. 2008 k termínu inspekce
14. Zásady hodnocení a klasifikace žáků (součást školního řádu) platné od 1. 2. 2005 k termínu inspekce
15. Minimální preventivní program *Zdravý životní styl – život bez závislosti* vypracovaný pro školní rok 2007/2008 a jeho dodatek
16. Plán akcí Minimálního preventivního programu na školní rok 2007/2008
17. *Hodnocení školy ze dne 30. 6. 2007*
18. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2005/2006, 2006/2007 a 2007/2008 k termínu inspekce

19. Zápisy z jednání školské rady konané ve školních letech 2006/2007 a 2007/2008 k termínu inspekce
20. Školní vzdělávací program *Mosty k vědě* s platností od 1. 9. 2007
21. Školní matrika žáků ve školním roce 2007/2008 k termínu inspekce
22. Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání od školního roku 2008/2009
23. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2007/2008 k termínu inspekce
24. Třídní knihy 1. – 9. ročníku ve školním roce 2007/2008 k termínu inspekce
25. Třídní knihy IX. A a IX. B ve školních letech 2005/2006 a 2006/2007
26. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2005/2006 a 2006/2007
27. Úprava závazných ukazatelů rozpočtu na základě výsledků rozpočtového řízení II. na rok 2005, 2006, 2007
28. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2005, 2006, 2007
29. Poskytnutí účelové neinvestiční a investiční dotace ze státního rozpočtu z MŠMT ČR na zajištění standardu ICT služeb v rámci realizace SIPVZ v letech 2005 a 2006
30. Poskytnutí účelové neinvestiční dotace ze státního rozpočtu z MŠMT ČR na podporu pokrytí konektivity škol v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání v roce 2007
31. Výpis zápisů za období 12/2005, 13/2006, 13/2007
32. Hospodaření MHMP ZŠ Donovalská 1684 - čerpání dotace, účelové dotace 12/2005, 12/2006, 12/2007
33. Rozbor hospodaření školy za rok 2005, 2006, 2007
34. Výkazy o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2007, k 30. 9. 2006, k 30. 9. 2005
35. Výkaz zisku a ztráty za období 13/2005, 13/2006, 13/2007
36. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za roky 2005 až 2007

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Pocová	J. Pocová, v. r.
Mgr. Noëlle Kleinová	N. Kleinová, v. r.
PaedDr. Jana Křest'ánová	J. Křest'ánová, v. r.
Ing. Michaela Petrášková	M. Petrášková, v. r.

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6..

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. jsou osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí, a to do 30. září 2008. Tuto lhůtu Česká školní inspekce stanoví po marném uplynutí 14denní lhůty k podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, popř. po jejich doručení.

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Praha 24. 6. 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Pavel Dittrich

P. Dittrich, v. r.